

представи патриотически дѣла като примѣри за подражание. Никой не си е далъ трудъ да напише биографии на нашитѣ царе, патриарси, пълководци и т. н., за да се огледва всѣки единъ въ тѣзи биографии, та по този начинъ да познае своята грозота и своето изтезание, съ които днеска живѣе...“

Очевидно, Селимински има предъ видъ, като класически образецъ въ случая, биографиитѣ на Плутарха, съ тѣхнитѣ живи, ярко очертани портрети на знаменити мъже, способни да вдъхватъ ентузиазъмъ или да опомнятъ въ трудни изпитания, — доколкото въ картинитѣ на борби, усилия, падения се отразява своеобразната комбинация у всѣкиго отъ вродени качества и неотклонимо стечение на обстоятелства, отъ добродетель и сждба. Въ тая точка на удивление предъ рисунка на характери и на животъ у древния моралистъ нашиятъ авторъ се спосрѣща съ възторга на Монтескьо, Русо, Шилеръ или Гьоте въ XVIII в. и на Сентъ-Бювъ, Карлайлъ, Емерсонъ, Момзенъ и др. въ XIX вѣкъ. Самъ той, безсиленъ да извърши при нашитѣ условия нѣщо подобно на древния биографъ, ще се ограничи да изложи, въ самотата на изгнанието си, „безъ помагала по този въпросъ,“ онова, което „самъ е извършилъ или чрезъ него се е извършило въ разни времена.“ Вмѣсто портрети на знаменити българи отъ миналото или настоящото, той ще ни даде мемоаритѣ си за всичко изпитано или преживѣно, държани въ тонъ, който съединява историята, положителнитѣ факти, съ чувствата и идеалитѣ на активния борецъ, у когото е налице доста вещество за единъ хероиченъ характеръ.

Колкото и мрачна картината на настоящето, за Селимински има все пакъ нѣщо свѣтло и величаво въ нѣкои черти на народностния ни ликъ. Какъ иначе би могла да бжде спасена вѣрата на българина въ собственото му племе? Четейки Венелина и византийскитѣ хронисти, или сродявайки се съ бита и нѣкои подвизи на новитѣ българи, Селимински, по примѣра на Раковски, остава очарованъ отъ добродетелитѣ на своя народъ, макаръ външно тоя да изглежда лишенъ отъ всѣко благородство и всѣко обещание за по-честито бъдаще. Въ даденъ моментъ (1864), преценявайки сравнително положителнитѣ свойства на българския националенъ характеръ, той